

แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม

ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร*

The Guideline for Morality Cultivation of Youth at Phuttabutra Moral Training Center, Wat Nongloeng, Kham Khuean Kao District, Yasothon Province

¹พระอนุสรณ์ ปรุกโก, พระครูสุธีคัมภีรญาณ และพระโสภณพัฒน์บัณฑิต

¹Phra Anusorn Parakkamo, Phrakru Sudhikhambhirayana and

Phra Sophonpathanabundhit

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kean Campus, Thailand.

¹Corresponding Author. Email: parakkamo@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาหลักธรรมในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตรวัดหนองเล็ง อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้รูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน มี 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านกตัญญู กตเวที ปัญหาด้านความมีระเบียบวินัย ปัญหาด้านความสามัคคี และปัญหาด้านหน้าที่และความรับผิดชอบ 2) หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน คือ หลักศีล 5 หลักความประพฤติที่ดีงามของเยาวชน หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อให้เยาวชนมีความสามัคคีและสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ หลักอิทธิบาท 4 ทำให้เยาวชนมีหลักการทำงานให้ประสบความสำเร็จ 3) แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมแสงเทียนเพื่อแม่ และกิจกรรมผ้าป่ากิเลสทำให้เยาวชนได้สำนึกและตอบแทนผู้มีพระคุณ ด้านความมีระเบียบวินัย โดยใช้กิจกรรมรับประทานอาหารเช้าทำให้เยาวชนมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 และกิจกรรมนำเสนอแผนภูมิความคิด ทำให้เยาวชนเกิดความสามัคคี และงานประสบผลสำเร็จตามหลักอิทธิบาท 4 และ ด้านหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรมทอดผ้าป่ากิเลส ทำให้เยาวชนสำนึกในความผิดที่เคยทำมา และตั้งใจที่จะทำความดีต่อไปในอนาคต ซึ่งทั้ง 4 ด้านนั้น อยู่ในกรอบของหลักศีล 5 เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่เยาวชนสืบต่อไป

คำสำคัญ: แนวทางการปลูกฝัง; คุณธรรม; เยาวชน

* Received January 25, 2020; Revised January 25, 2020; Accepted July 19, 2020

Abstract

The aims of this research were: 1) to study the problematic conditions of the youth in the present; 2) to study the dhamma principles for morality cultivation of youth; 3) to study the guideline for morality cultivation of youth at the Phuttabuttra Moral Training center, Wat Nongloeng, Kham Khuean Kaeo district, Yasothon province. This study was carried out by means of the qualitative research methodology conducted by fieldwork, in-depth interview to obtain the empirical data.

The research results revealed that the problematic conditions of the youth in the present can be seen in four aspects: gratitude, discipline, harmony and duties and responsibility.

The principles that are used in the cultivation of morality for youth are: the five precepts that are basic ethics and principles for the young practitioners to remain in good deeds and improve their quality of life to the highest goal of life; Sangahavatthu-dhamma causing the youth to be generous, polite, voluntary for social development, adaptable and to work together happily; the four Iddhipada-dhamma principles is a virtue that helps people to practice successfully in various tasks.

The guideline for morality cultivation of youth at Phuttabuttra Moral Training center, is divided into 4 areas: gratitude, there are activities that raise the awareness of benefactors, such as the candlelight activities for mothers, making young people feel grateful to benefactors, the rob offering 'for eliminating defilement' activity to guide them to give back to their benefactors; discipline, using eating activities develops the youth in terms of punctuality, disciplinary, and adaptability to changes in the environment; harmony, applying Sangahavatthu-dhamma and activity of thought-chart presentation encourage young people practice unity collaboration, resulting work success according to the principles of Iddhipada-dhamma; duties and responsibility, the rob offering 'for eliminating defilement' activity allows youth an opportunity to confess their past mistakes and to make an intention to do good deeds in the future. The guidelines for cultivating moral in all 4 areas of the youth conduct are in the framework of the five precepts that are not to encroach the others and oneself.

Keywords: Guideline; Morality; Youth

บทนำ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมจากต่างชาติ ทำให้เยาวชนกล้าคิดกล้าแสดงออกมากขึ้น ทั้งในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดี ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอน คำตักเตือนของผู้ใหญ่ คนไทยบางส่วนไม่สามารถเลือกปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ ขาดความกตัญญูกตเวทียิ่ง ซึ่งเป็นผลทำให้เยาวชนไม่เห็นคุณค่าของผู้มีพระคุณ ทำตามใจตนเอง ทำให้ขาดความมีระเบียบวินัย มักง่าย ไม่ตรงต่อเวลา มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม ขาดความสามัคคีไม่สามารทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ เป็นผลทำให้ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง สะท้อนถึงเยาวชนไทยยังขาดทักษะในการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ละทิ้งค่านิยมที่ดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย และลดคุณค่าของความเป็นไทย จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับวางรากฐานการปรับเปลี่ยนให้คนมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย (Office of the National Economics and Social Development Council, 2016) ทางรัฐบาลจึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาเหล่านี้จึงได้มีแผนพัฒนาการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากร ในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้ เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม (Office of the National Economics and Social Development Council, 2016) สามารถประสานการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมและร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาอันก่อให้เกิดประโยชน์เหมาะสมแก่ประชาชนในชุมชน ทำให้เกิดจิตสำนึกร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาชุมชนสู่ความเป็นเมืองและเป็นแสดงออกถึงการมีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย (Pramaha Prakasit Thitipasitthikorn, Phrapalad Prapoj Yusamran and Sodprasert, 2020)เป็นมนุษย์ที่ประเสริฐตามหลักจริยธรรม มีศีลธรรมคือการนำความรู้ที่มีอยู่ในธรรมชาติและกฎธรรมดาประยุกต์ให้เข้ากับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (Phramaha Yothin Yodhiko, 2019)

วิถีชีวิตของคนไทยในอดีต วัดและชุมชนจะมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งโดยวัดทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน เริ่มตั้งแต่การให้การศึกษา เป็นสถานที่พบปะปรึกษาหารือเพื่อจัดกิจกรรมของชุมชน (Pra Tepwetee, 1989) รวมถึงการเพาะบ่มขัดเกลานิสัยของคนในชุมชนให้มีคุณธรรมอันดีงาม มีความรักใคร่สามัคคีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน โดยมีพระสงฆ์ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพระพุทธศาสนาในการเผยแผ่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เป็นดังทิศเบื้องบน” (Thai Tipitaka: 11/172/206) และเป็นผู้ดำเนินการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่นแต่จากการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมและสังคมไทยดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ความสัมพันธ์ระหว่างวัด และชุมชนดังเช่นในอดีต ก็มีระดับที่มีช่องว่างห่างกันทำให้คนส่วนใหญ่ไม่สามารถสืบทอด และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแต่ดั้งเดิมได้คนในชุมชนเริ่มละเลยศีลธรรม และขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันมองไม่เห็นความสำคัญของวัดทำให้เกิดความขาดแคลนการนับถือทางศาสนา เป็นสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชนไทยในปัจจุบัน ทำให้

เกิดปัญหาการขาดคุณธรรมของเยาวชนในด้านต่างๆ เช่น ด้านความกตัญญูทวดเทวี ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี และด้านหน้าที่และความรับผิดชอบ

จากนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติ ปรับโครงสร้างและระบบการศึกษายึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างคน บูรณาการทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ สร้างเยาวชนให้มีความรู้ คู่คุณธรรมกระทรวงศึกษาธิการ โดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาล มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มีจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาคือมุ่งพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นคนไทยมีศักยภาพในการศึกษาต่อและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม (Department of Academic Affairs, 2009) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ได้ทดลองปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองที่นำไปสู่การรู้จักคิด วิเคราะห์ กลั่นกรองเลือกรับข้อมูลข่าวสาร และวัฒนธรรมใหม่ๆ อย่างรู้เท่าทัน (Department of Academic Affairs, 2009) ปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลายผสมผสาน ยืดหยุ่น สามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันทางพุทธศาสนา มีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อสร้างทางเลือก ที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม โดยศูนย์อบรมคุณธรรมค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ หลักศีล 5 หลักสังคหวัตถุ 4 และหลักอิทธิบาท 4 ประกอบกับกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์อบรมคุณธรรมค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เพื่อเป็นแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน โดยงานวิจัยเล่มนี้ได้เลือกพื้นที่ในการทำการศึกษาคือ โรงเรียนในเขตอำเภอคำเชื่อนแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 ได้แก่ 1) โรงเรียนโชนเหล่าโปวิทยา 2) โรงเรียนบ้านมะพริกคูโพสนิม และ 3) โรงเรียนบ้านแคนน้อยหนองเล็ง อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เพราะทั้ง 3 โรงเรียนนี้ได้รับการปลูกฝังคุณธรรมของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร อยู่เป็นประจำ ได้เห็นพฤติกรรมของเยาวชนพื้นที่ดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงเหมาะแก่การเข้าไปทำการศึกษาค้นคว้า

ดังนั้น เราสามารถนำหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนาที่เป็นองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เรื่องนี้จึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรทำการศึกษา บทความเรื่องนี้

เป็นการประยุกต์ใช้ในการศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอดำเนินแก้ว จังหวัดยโสธร เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติแก่เยาวชนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของเยาวชนในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาหลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอดำเนินแก้ว จังหวัดยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรมแก่เยาวชน ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอดำเนินแก้ว จังหวัดยโสธร ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนได้เข้าไปสัมภาษณ์และสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Observations Participant) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 4 ส่วน ได้แก่ **ส่วนที่ 1** คือ คำถามข้อมูลทั่วไปให้ผู้สัมภาษณ์ **ส่วนที่ 2** คือ ข้อคำถามสภาพปัญหาของเยาวชนในปัจจุบัน **ส่วนที่ 3** คือ คำถามเกี่ยวกับหลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน และ **ส่วนที่ 4** คือ คำถามเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรมแก่เยาวชน

1.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้ 1) สร้างแบบสัมภาษณ์ จากกรอบเนื้อหาของวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อตอบโจทย์การวิจัย 2) เสนอร่างแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา 3) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ 4) นำข้อมูลที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการวิจัยนี้ ผู้เขียนได้กำหนดบุคคลกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นข้อมูลหลักใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรม ได้แก่ พระวิทยากร ผู้อำนวยการ ครู และนักเรียน โรงเรียนบ้านมะพริกดูโพนสิม โรงเรียนโขงเหล้าโปวิทยา และโรงเรียนบ้านแคนน้อยหนองเล็ง อำเภอดำเนินแก้ว จังหวัดยโสธร จำนวน 30 รูป/คน ได้แก่ 1) พระวิทยากรจำนวน 5 รูป 2) ผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน 3) ครู จำนวน 9 คน 4) นักเรียน จำนวน 12 คน

3. การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนดำเนินการ ดังนี้ 1) รวบรวมข้อมูลเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) คือ คำภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539

2) รวบรวมเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) คือหนังสือ เอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำรา และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง 3) ผู้เขียนติดต่อบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย 4) ผู้เขียนนำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง และรับคืนมาด้วยตนเองทั้งหมดแล้ว ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ 5) เมื่อได้แบบสัมภาษณ์ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย 6) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Observations Participant) ซึ่งเป็นการสังเกต พฤติกรรมและการแสดงออกของฝ่ายต่าง ๆ ที่จะทำให้ควบคู่กับการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล ของเยาวชนที่เข้ารับการอบรมปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดยะลา 7) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิด การปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน โดยข้อมูลที่ไปสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้เขียนดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ชั้นทุติยภูมิ งานวิจัย และจากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างเชิงลึก 2) สังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นหลักและประเด็นรอง ซึ่งเป็นการถอดประเด็นออกมาเป็นองค์ความรู้ 3) การนำเสนอรูปแบบและแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน ของศูนย์อบรมคุณธรรมแก่เยาวชน ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดยะลา 4) นำผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานกับระดับการปฏิบัติที่มีต่อการสร้างและการพัฒนา เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน 5) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นองค์ความรู้ กระบวนการ บทบาทและแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน เป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณธรรมแก่เยาวชนต่อไป

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพปัญหาคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน

จากการศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน ของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอดำรงวิทยารัษฎา พบว่า เยาวชนในปัจจุบันมีปัญหาด้านคุณธรรมหลายประการ โดยผู้เขียนได้แบ่งเป็นประเด็นสำคัญ 4 ประการ คือ 1) ปัญหาด้านความกตัญญูต่อบุคคล ซึ่งส่งผลทำให้เยาวชน ไม่เห็นคุณค่าของผู้มีพระคุณ ทำตามใจตนเอง 2) ปัญหาด้านความมีระเบียบวินัย มักง่าย ไม่ตรงต่อเวลา มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม 3) ปัญหาด้านความสามัคคี เยาวชนไม่สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ 4) ปัญหาด้านหน้าที่และความรับผิดชอบเยาวชน ไม่สนใจในหน้าที่ของตนเอง ไม่รับผิดชอบด้านการเรียน ไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในปัจจุบัน (Phrakru Wapisirithamma Siripunno, 2015)

2. หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน

หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนตามหลักศีล 5 หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 และ หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนตามหลักอิทธิบาท 4 ดังนี้

2.1 ศีล 5 หรือ เบญจศีล คือ ความประพฤติชอบทางกาย และวาจา การรักษากายวาจาให้เรียบร้อย การรักษาปกติตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน ทศนะทางพระพุทธศาสนา ศีลห้า มีไว้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของคนให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติ และใช้ศีลห้าเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาขั้นพื้นฐานในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาไปเป็นปัญหาระดับสังคมต่อไป เพราะศีลห้าเป็นเครื่องมือการกำจัดกิเลสขั้นหยาบที่มีอยู่ในของมนุษย์ ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ศีลห้าเป็นเครื่องมือขั้นพื้นฐานที่ทำให้มนุษย์พัฒนาตนเองเพื่อนำไปเป้าหมายสูงสุดของชีวิตได้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ (Phrakru Wapisirithamma Siripunno, 2015)

ดังนั้น หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน จึงควรใช้หลักศีล 5 เพราะเป็นหลักจริยธรรมขั้นพื้นฐาน และเป็นหลักความประพฤติที่ดั่งามของเยาวชน เพื่อให้เยาวชนดำรงตนอยู่ในหลักแห่งความดีสามารถควบคุมตนเอง และมีความปรารถนาดีต่อกัน ศีลห้าจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เยาวชนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ไปสู่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตได้

2.2 หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักคุณธรรมที่เป็นช่วยยึดเหนี่ยวน้ำใจและผูกไมตรีจิตต่อกัน เอื้อเพื่อเอื้อแผ่เกื้อกูลกัน ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งประกอบด้วย 1) ทาน คือการแบ่งปันทรัพย์สินหรือสิ่งของต่าง ๆ 2) ปิยะวาจา พูดจาไพเราะ อ่อนหวาน น่ารัก 3) สมานัตตตา ความเสมอต้นเสมอปลาย การปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ และ 4) อตถจริยา การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ (Somdet Phra Ariyavongsagatanana Wad Wasano, 1985) รู้จักเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นจิตอาสา ทำให้สังคมน่าอยู่ รักใคร่ สมัคสมานสามัคคีกัน

ดังนั้น หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน จึงใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อให้เยาวชนรู้จักเอื้อเพื่อเอื้อแผ่ มีความเสียสละส่วนตนทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม มีวาจาที่สุภาพ น้ำเสียงที่ไพเราะน่ารัก พร้อมทั้งจะเป็นจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคม และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เยาวชนสามารถปรับตัวกันกับผู้อื่นได้ ทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

2.3 อิทธิบาท เป็นหลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจ คือ รักในสิ่งที่ตนเองทำ 2) วิริยะ ความเพียร คือ ความขยันหมั่นเพียรในการประกอบสิ่งที่ทำด้วยความพยายาม 3) จิตตะ ความคิดมุ่งมั่น คือ ตั้งจิตตั้งใจต่อสิ่งที่ทำด้วยจิตฝักใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้คิดฟุ้งซ่าน 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง คือ การใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผลในสิ่งที่ทำ มีการวางแผน คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง (Phra Dhammapitaka P. A. Payutto, 2010) เมื่อนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก็จะทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ดังนั้น หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนตามหลักอิทธิบาท 4 จึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะถ้าเยาวชนทำตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่จะช่วยนำพาผู้ปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในกิจการงานต่าง ๆ เช่น เมื่อเป็นนักเรียนก็ต้องหมั่นเข้าเรียน ตั้งใจเรียนอยู่สม่ำเสมอ ไม่ถ้อยถอย หนีใครครวญในวิชาเรียนว่าตนนั้นบกพร่องที่ตรงไหน แล้วปรับปรุงแก้ไข การเรียนนั้นก็จะประสบผลสำเร็จ ตั้งใจมุ่งหมาย เมื่อฝึกฝนอยู่เป็นประจำก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียน การทำงาน และในทุก ๆ ด้าน

3. แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอลำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

จากการศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอลำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ผู้เขียนได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.1 แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนด้านกตัญญูกตเวที

กิจกรรมที่เป็นแนวทางให้เยาวชนมีความรู้สำนึกในผู้มีพระคุณ ได้แก่ กิจกรรมสรงเทียนเพื่อแม่ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนสำนึกในบุญคุณแก่ผู้มีพระคุณ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณบิดามารดา และคุณครูอาจารย์ และกิจกรรมผ้าป่ากิเลสเป็นกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนวางแนวทางในการตอบแทนคุณต่อผู้มีพระคุณ เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์ โรงเรียน เพื่อน สังคม ประเทศชาติ และศาสนา

3.2 แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนด้านความมีระเบียบวินัย

กิจกรรมค่ายพุทธบุตรเน้นย้ำให้เยาวชนมีความตรงต่อเวลาเป็นส่วนหนึ่งของความมีระเบียบวินัย และมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ฝึกให้เยาวชนมีระเบียบวินัย เช่น กิจกรรมรับประทานอาหาร ฝึกให้เยาวชนเข้าแถวให้เป็นระเบียบ การจัดแถว จัดจานในการรับประทานอาหาร รวมถึงรับประทานอาหารเช้าด้วยความระมัดระวังไม่ส่งเสียงดัง ไม่คุยกันขณะรับประทานอาหารเช้า ไม่ทานอาหารหกเรี่ยราดไปทั่ว ไม่รับประทานอาหารทิ้งๆ ขว้างๆ ต้องรับประทานอาหารเช้าให้หมด เห็นคุณค่าของอาหาร หลังจากรับประทานอาหารเสร็จแล้วก็รอกันว่าเยาวชนทั้งหมดจะรับประทานอาหารเช้าเสร็จพร้อมกัน แล้วเข้าแถวเพื่อไปล้างจาน โดยการการจัดแถวให้เรียบร้อย ถ้ายังไม่เรียบร้อยก็จะยังไม่ได้ล้างจาน เพราะถ้าล้างจานช้าเวลาพักของเยาวชนก็จะเหลือน้อยลงล้างเสร็จต้องจัดจาน ซ้อน แก้วน้ำให้เป็นระเบียบ

3.3 แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนด้านความสามัคคี

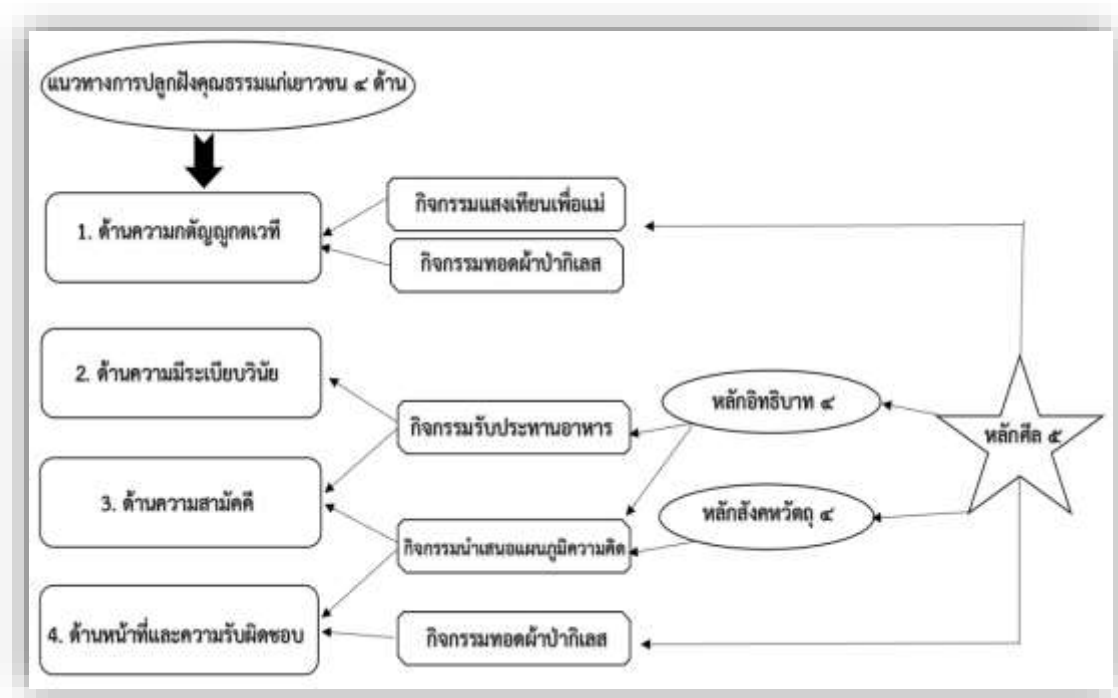
หลักธรรมสำคัญที่ทำให้เยาวชนมีความสามัคคีได้แก่ สังคหวัตถุ 4 ให้เยาวชนได้ฝึกทำงานร่วมกันประกอบกับกิจกรรมรับประทานอาหารเช้า ที่ฝึกให้เยาวชนช่วยกันจัดระเบียบแถว และกิจกรรมนำเสนอแผนภูมิความคิด ทำให้เยาวชนได้ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย ช่วยกันระดมความคิด วาดภาพแผนภูมิความคิด ช่วยกันนำเสนอแผนภูมิความคิด และช่วยกันตอบคำถามจากพระวิทยากรและเพื่อนๆ กลุ่มอื่นๆ เป็นหลักและแนวทางการทำงานร่วมกันเป็นผลทำให้มีความสามัคคีให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จตามหลักอิทธิบาท 4

3.4 แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนด้านหน้าที่และความรับผิดชอบกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ได้แก่ กิจกรรมสรงเทียนเพื่อแม่ ให้เยาวชนได้มีความสำนึก

คุณของพ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้ที่มีพระคุณ ต่อเนื่องด้วยกิจกรรมผ้าป่ากิเลส ให้เยาวชนสารภาพความผิดที่เคยทำมา และตั้งใจที่จะทำความดีต่อไปในอนาคต และกิจกรรมนำเสนอแผนภูมิความคิด ที่ให้เยาวชนได้ระดมความคิดเกี่ยวกับเรื่อง บุตรที่ดีของบิดามารดา ศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เพื่อนที่ดีของเพื่อน พลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และสาวกที่ดีของพระพุทธศาสนา แล้วนำมาเสนอในหอประชุมและให้เพื่อน ๆ ชักถามข้อสงสัย ให้เยาวชนได้ซึมซับหน้าที่ของตน และผู้ฟังก็ตั้งใจฟัง เป็นจุดเริ่มต้นให้เยาวชนปลูกฝังคุณธรรมด้านหน้าที่และความรับผิดชอบของตน

ซึ่งแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนทั้ง 4 ด้านนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักศีล 5 โดยไม่เบียดเบียน และทำร้ายทั้งตนเองและผู้อื่น ทำให้เยาวชนมีแนวทางในการดำเนินชีวิตทำให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

องค์ความรู้ใหม่

แผนภาพที่ 1 แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมเยาวชน 4 ด้าน

จากแผนภาพที่ 1 เป็นแนวทางที่ได้จากการศึกษารูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรมวัดหนองเล็ง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านความกตัญญูกตเวที โดยใช้กิจกรรมสวดมนต์เพื่อแม่และกิจกรรมผ้าป่ากิเลส ให้เยาวชนสำนึกและวางแนวทางในการตอบแทนคุณต่อผู้มีพระคุณ 2) ด้านความมีระเบียบวินัย โดยการใช้กิจกรรมรับประทานอาหาร ผนวกเข้ากับหลักอิทธิบาท 4 เพื่อให้เยาวชนฝึกความเป็นระเบียบวินัยและทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ 3) ด้านความสามัคคี โดยใช้กิจกรรม รับประทานอาหาร และกิจกรรมนำเสนอแผนภูมิความคิด ผสมผสานกับหลักสังคหวัตถุ 4

เพื่อให้เยาวชนฝึกการทำงานร่วมกัน รู้จักการทำงานเป็นทีม ให้เกิดความสัมพันธ์สามัคคีกันของเยาวชน และทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามหลักอิทธิบาท 4 4) ด้านหน้าที่และความรับผิดชอบ ใช้กิจกรรมนำเสนอแผนภูมิความคิด และกิจกรรมผ้าป่ากิเลส ให้เยาวชนรู้หน้าที่ของตน ให้มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ครอบครัว ครูอาจารย์ เพื่อน ประเทศชาติ และศาสนาที่ตนนับถือ ทั้ง 4 ด้านนี้อยู่ในกรอบของหลักศีล 5

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้เขียน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนตามหลักศีล 5 เพราะเป็นหลักจริยธรรม ขั้นพื้นฐาน และเป็นหลักความประพฤติที่พึงงามของเยาวชน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติตามดำรงตนอยู่ในความดี สามารถควบคุมตนเอง ปรับตนเอง และมีความปรารถนาดีต่อกัน ศีลห้าจึงเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เยาวชนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ไปสู่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Phramaha Kriengsak Kittijayo (2007) พบว่า หลักคำสอนศีล 5 เป็นหลักคุณธรรมเชิงห้ามปราบอันเป็นเครื่องมือที่เกื้อกูลให้ผู้ปฏิบัติตามสามารถเข้าถึงจุดหมายแห่งชีวิตที่พึงงาม กระบวนการควบคุมทางสังคมทั้งหมด ล้วนมีจุดมุ่งหมายให้สมาชิกของสังคมยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานต่าง ๆ ของสังคม หลักศีล 5 เป็นการปลูกฝังคุณธรรมในตัวบุคคลให้มีหิริโอตตปละ และควรให้รางวัลจิตใจให้คนทำความดี ตามหลักเกณฑ์ความถูกต้องและเป็นธรรม ก่อให้เกิดความมีระเบียบวินัยในสังคม

หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เพื่อให้เยาวชน รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเสียสละส่วนตนทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม มีวาจาที่สุภาพ น้ำเสียงที่ไพเราะน่าฟัง พร้อมทั้งจะเป็นจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคม และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เยาวชนสามารถปรับตัวกันกับผู้อื่นได้ ทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ Phrakhru Sukhumsangkha (2005) สรุปความได้ว่า การสงเคราะห์เยาวชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 คือ (1) การให้ทาน คือ ให้ปัจจัย 4 ที่จำเป็นต่อการศึกษาศึกษาของเยาวชน และการให้ความรู้เป็นทาน ที่เรียกว่า ธรรมทาน (2) การให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน (3) การนำเยาวชนร่วมบำเพ็ญประโยชน์ในโครงการและกิจกรรมหลายอย่าง (4) การวางตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชน

หลักธรรมที่ใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนตามหลักอิทธิบาท 4 จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า หลักอิทธิบาท 4 มีความสำคัญยิ่ง เพราะถ้าเยาวชนทำตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่จะช่วยนำพาผู้ปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในกิจการงานต่าง ๆ เช่น เมื่อเป็นนักเรียนก็ต้องหมั่นเข้าเรียน ตั้งใจเรียน อยู่สม่ำเสมอ ไม่ถ้อยถอย หมั่นใคร่ครวญในวิชาเรียนว่าตนนั้นบกพร่องตรงไหน แล้วปรับปรุงแก้ไข การเรียนนั้นก็จะประสบผลสำเร็จดังใจมุ่งหมาย เมื่อฝึกฝนอยู่เป็นประจำก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียน การทำงาน และในทุกๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ Ratchapat (2005) ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของอิทธิบาท 4 อันประกอบไปด้วยฉันทะ คือ ความพึงพอใจ วิริยะ คือ ความเพียร จิตตะ คือ ความเอาใจฝึกฝน วิมังสา คือ

ความไตร่ตรอง ในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นแล้วเป้าหมายที่ตั้งไว้คือประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ทำต้องเริ่มที่ฉันทะ ให้เกิดขึ้นในใจก่อนเพื่อรักชอบที่จะทำสิ่งนั้นจากนั้นจึงต้องใช้วิธีใช้ความพยายามสุดความสามารถและต้องอาศัยจิตตะ คือการเอาใจจดจ่อต่อสิ่งที่ตนทำหากเกิดปัญหาอุปสรรคก็ใช้วิมังสา คือ การไตร่ตรองหาเหตุผล พยายามแก้ไขปัญหการงานก็จะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. แนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอลำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนของศูนย์อบรมคุณธรรม ค่ายพุทธบุตร วัดหนองเล็ง อำเภอลำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ผู้เขียนได้แบ่งแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) แนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมด้านกตัญญูกตเวที จัดกิจกรรมที่เป็นแนวทางให้เยาวชนมีความรู้สำนึกในผู้มีพระคุณ (กตัญญู) ได้แก่ กิจกรรมแสงเทียนเพื่อแม่ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนสำนึกในบุญคุณแก่ผู้มีพระคุณ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณบิดามารดา และคุณครูอาจารย์ และกิจกรรมผ้าป่ากิเลสเป็นกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนวางแนวทางในการตอบแทนคุณต่อผู้มีพระคุณ (กตเวที) เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์ โรงเรียน เพื่อน สังคม ประเทศชาติ และศาสนาที่ตนนับถือ ซึ่งสอดคล้องกับ (Bunthiabtikamporn, 2006) พบว่า หลังจากผ่านการอบรม ทำให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักพุทธทศาวนาได้มาก ด้านกายาวานา นักเรียนได้ฝึกฝนตนเอง ด้านศีลาวานา นักเรียนได้ฝึกควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎ กติกา ควบคุมสำรวมอินทรีย์ ทั้ง 5 ได้มาก ด้านจิตาวานา ได้ฝึกฝนตนเองในการทำสมาธิได้มากที่สุด ด้านปัญญาาวานา มีความเข้าใจในการฟังธรรมบรรยายได้มาก มองเห็นโทษของอบายมุขได้มองเห็นคุณค่าและตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ

2) แนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย จัดกิจกรรมค่ายพุทธบุตรเน้นย้ำให้เยาวชนมีความตรงต่อเวลาเป็นส่วนหนึ่งของความมีระเบียบวินัย และมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ฝึกให้เยาวชนมีระเบียบวินัย เช่น กิจกรรมรับประทานอาหารเช้า ฝึกให้เยาวชนเข้าแถวให้เป็นระเบียบ การจัดแถว จัดจาน ในการรับประทานอาหารเช้า รวมถึงรับประทานอาหารเช้าด้วยความระมัดระวังไม่ส่งเสียงดัง ไม่คุยกันขณะรับประทานอาหารเช้า ไม่ทานอาหารหกเรี่ยราดไปทั่ว ไม่รับประทานอาหารทิ้ง ๆ ขว้าง ๆ ต้องรับประทานอาหารให้หมด เห็นคุณค่าของอาหาร หลังจากรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ก็รองจนกว่าเยาวชนทั้งหมดจะรับประทานอาหารเช้าพร้อมกัน แล้วเข้าแถวเพื่อไปล้างจาน โดยการจัดแถวให้เรียบร้อย ถ้ายังไม่เรียบร้อยก็จะยังไม่ได้ล้างจาน เพราะถ้าล้างจานช้าเวลาพักของเยาวชนก็จะเหลือน้อยลง ล้างเสร็จต้องจัดจาน ช้อน แก้วน้ำ ให้เป็นระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับ Kasan (1999) พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้คตินิยมค่ากลอน ได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้มีพฤติกรรมดีและการกระทำดีขึ้น เช่น นักเรียนมีคุณธรรมด้านการศึกษา มีระเบียบวินัย มีความประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ มีความกตัญญูกตเวทีมากขึ้น ทำให้นักเรียนผู้ปกครอง และครู ตลอดจนผู้นำชุมชนมีความพอใจมีความสุข

3) แนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความสามัคคี นำหลักธรรมสำคัญที่ทำให้เยาวชนมีความสามัคคี ได้แก่ สังคหวัตถุ 4 ให้เยาวชนได้ฝึกทำงานร่วมกันประกอบกับกิจกรรมรับประทานอาหารเช้า ฝึกให้เยาวชนช่วยกันจัดระเบียบแถว และกิจกรรมนำเสนอแผนภูมิความคิด ทำให้เยาวชนได้ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย ช่วยกันระดมความคิด วาดภาพแผนภูมิความคิด ช่วยกันนำเสนอแผนภูมิความคิด และช่วยกันตอบ

คำถามจากพระวิทยากรและเพื่อนๆ กลุ่มอื่นๆ เป็นหลักและแนวทางการทำงานร่วมกันเป็นผลทำให้มีความสามัคคีให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จตามหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งสอดคล้องกับ Kongtong (2014) พบว่า การมีจิตสีกนิก เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน จะช่วยให้เกิดสามัคคีในสังคมเป็นอันหนึ่งอันเดียว การเสียสละที่จะทำประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นกิจกรรมที่เสียสละต่อส่วนรวมทำให้มีจิตสำนึกต่อผู้อื่น ต่อสังคมมากขึ้น และการคำนึงถึงจิตสาธารณะต่อส่วนรวมมากขึ้น

4) แนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมด้านหน้าที่และความรับผิดชอบ จัดกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ได้แก่ กิจกรรมแสวงหาเพื่อน ให้เยาวชนได้มีความสำคัญต่อผู้ที่มีพระคุณ ต่อเนื่องด้วยกิจกรรมผ้าป่ากิเลส ให้เยาวชนสำนึกในความผิดที่เคยทำมา และตั้งใจที่จะทำความดีต่อไปในอนาคต และกิจกรรมนำเสนอแผนภูมิความคิด ที่ให้เยาวชนได้รู้หน้าที่ของตน แล้วนำมาเสนอในหอประชุมและให้เพื่อน ๆ ซักถามข้อสงสัย ให้เยาวชนได้ซึมซับหน้าที่ของตน และผู้ฟังก็ตั้งใจฟัง เป็นจุดเริ่มต้นให้เยาวชนปลูกฝังคุณธรรมด้านหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย Pramaha Prakasit Thitipasitthikorn, Phrapalad Prapoj Yusamran, and Sodprasert (2020) พบว่า การร่วมประสานการทำงานร่วมกันอันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนซึ่งเป็นผู้รับผลจากการพัฒนาชุมชนสู่ความเป็นเมืองโดยตรง แม้กิจกรรมการพัฒนาชุมชนบางอย่างจะไม่ได้ริเริ่มจากประชาชนในชุมชน แต่สามารถประสานการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมและร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาอันก่อให้เกิดประโยชน์เหมาะสมแก่ประชาชนในชุมชน ทำให้เกิดจิตสำนึกร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาชุมชนสู่ความเป็นเมืองและเป็นแสดงออกถึงการมีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

2.1 โรงเรียนควรส่งเสริมและนำกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน เพื่อไปปรับใช้ในกิจกรรมของทางโรงเรียนเป็นประจำเพื่อเป็นการสานต่อกิจกรรมให้ต่อเนื่อง ให้เยาวชนได้ยึดเป็นปฏิบัติต่อไป

2.2 รัฐบาลควรสนับสนุนแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนไทยได้นำไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาหลักธรรมอื่นๆ เช่น พรหมวิหาร 4 และฆราวาสธรรม 4 เป็นต้น เพื่อนำไปปรับใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของเยาวชนสืบไป

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนจากหลาย ๆ แห่ง เพื่อนำไปถอดบทเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน

References

- Bunthiabtikamporn (2006). *Youth's Life Skill Development by Buddhavajiravajirana:--A Case Study of the Virtue Camp of Wat Umong*. (Master's Thesis) . Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Thailand.
- Chantana (2003). *A follow up study of youth trained in the virtue project at Buddhaputta Camp of Panyanantaram Temple, Klong Hok Subdistrict, Klong Luang District, Pathomthani Province*. (Master's Thesis). Graduate School: Thammasart University. Bangkok.
- Department of Academic Affairs. (2009). *Guide to organizing a moral camp for youth*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand Press.
- Department of Academic Affairs. (2009). *Handbook for learning about social studies, religion and culture*. Bangkok: Express Transportation Organization of Thailand.
- Kasan (1999). *A Study of Results of the Buddhist Poems Teaching for the Virtuous and Ethical Cultivation in the Yakha School Pupils*. . (Master's Thesis). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Thailand.
- Kongtong, S. (2014). The Effects Of The Cognitive Behavior Modification Program For Enhancing Public Mind Of The First Year Air Force Students Nurse, Royal Thai Air Force Nursing College, Directorate Of Medical Services. *Journal of MCU Social Science Review*. 3(2), 174-184.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). *Thai Tipitaka*. Bangkok: MCU Press.
- Phra Dhammapitaka (P. A. Payutto). (2010). *Dictionary of Buddhism*. (9th ed.). Bangkok: MCU Press.
- Phrakru Wapisirithamma Siripunno (2015). *The Consequence of Morality Training towards Living of Youths Yasothon Province*. (Master's Thesis). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Ayutthaya.
- Phramaha Kriengsak Kittijayo. (2007). *An Analytical Study of the Five Precepts and It's Influences on Social Control*. (Master's Thesis). Graduate School: Mahamakut Buddhist University. Thailand.
- Phramaha Yothin Yodhiko (2019). Principles of the Five Aspects of Natural Law with Ecology. *Journal of Arts Management*. 4(3), 173-189.
- Pramaha Prakasit Thitipatthikorn, Phrapalad Prapoj Yusamran & Sodprasert, S. (2020) . Conscious Building the Good Citizenship in Community development and Urbanized

Buddhist Community in Nakhon Pathom Province. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*. 3(1), 63-80.

Somdet Phra Ariyavongsagatanana Wad Wasano. (1985). *Sangahavatthu-dhamma 4*. Bangkok: MBU Pess.